

UMEÅ UNIVERSITET
Att: Per Hallberg
E-post: per.hallberg@regionvasterbotten.se

901 87 UMEÅ

Beslut om stöd

Stödmottagare: UMEÅ UNIVERSITET
Org. nr: 202100-2874
Projektnamn: Designing Health
Ärende-ID: 20381956
Diarienummer: REGAC - 329-2026

Sammanfattande beskrivning till Projektbanken

Designing Health är en förstudie som ska testa hur verkliga behov i vården kan fångas upp och översättas till design- och utvecklingsprocesser tillsammans med Designhögskolan vid Umeå universitet (UID). Projektet genomförs i samverkan mellan Umeå universitet/UID och Region Västerbotten/Norrlands universitetssjukhus (NUS).

Förstudien ska utveckla och pröva en modell för behovsidentifiering, problemformulering, designprocesser, pilotaktiviteter och fortsatt uppväxling inom framtidens vård, hälsa och medicinteknik. Fokus ligger inte på att utveckla färdiga produkter, utan på att skapa arbetssätt, roller och beslutsunderlag för hur kliniska behov kan tas vidare mer strukturerat.

Projektet ska stärka Västerbottens innovationskapacitet inom life science, medicinteknik, design och digital hälsa samt bidra till smart specialisering, kompetensförsörjning och hållbar vårdutveckling. Förstudien ska också ge underlag för framtida finansiering, testmiljöer och långsiktig samverkan.

Beslut

Region Västerbotten beviljar UMEÅ UNIVERSITET stöd för att genomföra projektet Designing Health enligt ansökan inkommen 2026-08-11. Stödet uppgår till 50,00 % av total finansiering, dock med högst 500 000 kr.

Beslutet har fattats med stöd av förordningen (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken.

För stödet gäller allmänna villkor enligt Bilaga 1.

Beslutet kan inte överklagas.

Motivering till beslut

Region Västerbotten beviljar stöd av följande skäl:
Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i hög grad till prioritetshöjande aspekterna Sammanhållen region samt Positiva hållbarhetseffekter.

Projektperiod

2026-10-01 - 2027-08-31

Projektbeskrivning

Syfte: Västerbotten har starka förutsättningar inom vård, medicinteknik, design, life science och innovation, men saknar idag en sammanhållen modell för hur dessa styrkor systematiskt kan kopplas samman och omsättas till långsiktig regional utvecklingskraft. Designhögskolan (UID) är internationellt erkänt för sin human-centrerade designkompetens och attraherar studenter, forskare och samarbetspartners från hela världen. Region Västerbotten och Norrlands universitetssjukhus (NUS) utgör samtidigt en avancerad klinisk miljö med verkliga vårdbehov, hög medicinsk kompetens och starka ambitioner inom framtidens vård och hälsa.

Trots dessa förutsättningar sker samverkan mellan vård, design och innovationssystem idag främst genom enskilda projekt, tillfälliga initiativ eller personberoende kontakter. Det innebär att kliniska behov, idéer och utvecklingsmöjligheter riskerar att gå förlorade, eller inte tas vidare på ett sätt som skapar långsiktig nytta för vården, invånarna och regionens innovationssystem. Det saknas en etablerad process för hur behov i vårdens vardag identifieras, prioriteras, formuleras och översätts till design- och utvecklingsuppdrag där vårdpersonal, patienter, studenter, forskare, tekniska experter och innovationsaktörer kan arbeta tillsammans.

Ett ytterligare problem är att frågor om implementering, ägande, immateriella rättigheter, regulatorik, upphandling, bolagslogik och framtida nyttorealiserings ofta kommer in för sent i innovationsprocesser. Det gör att offentligt identifierade behov och offentligt finansierad utveckling inte alltid leder till den långsiktiga regionala nytta som skulle kunna uppstå. Region Västerbotten riskerar därmed att bidra till utveckling av nya lösningar utan att det från början finns en tydlig modell för hur kunskap, värde och lärande ska stanna kvar, återinvesteras och stärka den regionala innovationskapaciteten.

Samtidigt står hälso- och sjukvården inför stora samhällsutmaningar kopplade till demografisk utveckling, kompetensförsörjning, ökade vårdbehov, omställningen till nära vård och behovet av mer hållbara och användarcentrerade lösningar. För att möta dessa utmaningar behövs nya arbetssätt där kliniska behov fångas tidigare, designkompetens integreras mer systematiskt och vårdens användare och professioner involveras aktivt i utvecklingen av framtidens vård och medicinteknik.

Projektet adresserar därför behovet av att utveckla och pröva en långsiktig samverkansmodell mellan UID och Region Västerbotten/NUS. Modellen ska skapa en tydlig väg från kliniskt behov till designprocess, vidareutveckling, test, implementeringsförberedelse och möjlig framtida uppväxling. Förstudien ska även analysera hur roller och ansvar bör fördelas mellan regionen, universitetet, vårdverksamheterna, medicinteknisk kompetens, inkubatorer och eventuella industripartners.

Projektet ska inte utveckla färdiga produkter eller kommersialisera lösningar inom ramen för förstudien. Fokus ligger istället på att etablera arbetssätt, processer, pilotaktiviteter och beslutsunderlag som visar om modellen håller och hur den kan byggas vidare i nästa fas. Förstudien ska därmed svara på hur Västerbotten kan skapa en mer sammanhållen

modell för behovsdriven vårdinnovation, där offentlig nytta, regional innovationskraft, kompetensförsörjning och internationell attraktionskraft hålls samman från början.

Genom projektet stärks förutsättningarna för framtida större satsningar inom life science, medicinteknik, design, testmiljöer och hållbar vårdutveckling. Projektet ligger i linje med Region Västerbottens regionala utvecklingsstrategi (RUS) och arbetet med regional innovationsstrategi/smart specialisering (RIS/S3), genom att bidra till att omsätta Västerbottens styrkeområden till praktiska arbetssätt, konkreta samverkansmodeller och ökad regional utvecklingskapacitet.

Vad projektets aktiviteter ska leda till för målgruppen på kort sikt:

På kort sikt förväntas projektets aktiviteter leda till att vårdverksamheter, klinisk personal, UID, innovationsstödjande aktörer och regionala utvecklingsfunktioner får en tydligare och mer praktiskt användbar modell för hur verkliga behov i vården kan identifieras, formuleras och tas vidare till design- och utvecklingsprocesser.

För vårdverksamheter och klinisk personal ska projektet leda till ökad förmåga att synliggöra behov, problem och flaskhalsar i vårdens vardag på ett sätt som kan omsättas till konkreta utvecklingsuppdrag. Målgruppen ska få bättre stöd i att gå från ett upplevt problem till en tydlig behovsbeskrivning, gemensam problemformulering och första bedömning av möjlig väg framåt. Detta förväntas minska risken att viktiga behov stannar hos enskilda personer eller försvinner på grund av brist på struktur, tid eller etablerade kontaktvägar.

För UID:s studenter, lärare och forskare förväntas projektet ge ökad tillgång till verkliga kliniska miljöer, behov och användarperspektiv. Genom pilotaktiviteter och gemensamma workshops får designkompetensen bättre förståelse för vårdens komplexitet, regulatoriska förutsättningar, patientperspektiv och praktiska villkor. Det skapar bättre förutsättningar för relevanta utbildningsmoment, studentprojekt och framtida forsknings- och utvecklingsinsatser inom vård, hälsa och medicinteknik.

För innovations- och utvecklingsaktörer i Västerbotten ska projektet leda till tydligare roller och arbetssätt för hur behov från vården kan kopplas till design, medicinteknisk kompetens, regulatorisk förståelse, innovationsstöd och eventuell fortsatt finansiering. Projektet ska bidra till att klargöra vilken roll olika aktörer bör ha i en framtida modell, exempelvis Region Västerbotten/NUS, UID, medicintekniska funktioner, innovationsstöd, inkubatorer och framtida industripartners.

Genom projektets planerade workshops och pilotaktiviteter förväntas målgrupperna få praktisk erfarenhet av att arbeta tillsammans i tvärdisciplinära processer där klinisk kunskap, designmetodik, teknisk kompetens och utvecklingsperspektiv möts. Det ska leda till nya kontaktytor, ökad gemensam förståelse och en första testad struktur för hur samverkan kan ske återkommande och mindre personberoende.

Projektet förväntas också leda till att frågor som ofta kommer in sent i innovationsprocesser lyfts tidigare. Det gäller exempelvis implementering, ägande, immateriella rättigheter, regulatoriska krav, upphandling, bolagslogik, nyttorealiserings och möjlig uppskalning. På kort sikt innebär detta att målgrupperna får bättre kunskap om vilka frågor som behöver hanteras redan i början av en behovsdriven utvecklingsprocess för att undvika att goda idéer fastnar senare.

Ett konkret kortsiktigt resultat är att målgrupperna får tillgång till ett första gemensamt arbetssätt för behovsinsamling, prioritering, problemformulering, designuppdrag, pilotgenomförande och återkoppling. Detta ska kunna användas som grund för fortsatt utveckling efter förstudien och för framtida större satsningar inom life science, medicinteknik, design, testmiljöer och hållbar vårdutveckling.

På kort sikt ska projektet därmed stärka målgruppernas kapacitet att samverka, identifiera relevanta behov, arbeta mer strukturerat med designbaserad vårdinnovation och bygga en tydligare gemensam väg från klinisk utmaning till möjlig framtida lösning. Projektet ska även bidra till att synliggöra Västerbotten som en miljö där vård, design, medicinteknik och regional innovationsutveckling kan kopplas samman på ett mer strategiskt och långsiktigt sätt.

Vilka effekter ska projektet uppnå på lång sikt:

På lång sikt förväntas projektet bidra till att Västerbotten stärker sin förmåga att utveckla, testa, införa och skala upp nya lösningar inom vård, hälsa, medicinteknik och life science. Genom att bygga en mer strukturerad modell för samverkan mellan vård, design, medicinteknik, forskning, innovationsstöd och framtida externa aktörer ska projektet bidra till ett mer sammanhållet regionalt innovationssystem där verkliga behov i vården kan tas vidare på ett mer systematiskt sätt.

För vårdverksamheter, klinisk personal och patienter förväntas den långsiktiga effekten vara att utvecklingsarbete i högre grad utgår från faktiska behov, användarperspektiv och vårdens praktiska förutsättningar. Det kan bidra till mer relevanta, hållbara och användarcentrerade lösningar, bättre arbetsmiljö, förbättrad patientupplevelse och effektivare användning av vårdens resurser. Genom att kliniska behov fångas upp tidigare och bearbetas mer strukturerat kan fler idéer och förbättringsbehov tas vidare från vardagsproblem till möjliga lösningar.

För Region Västerbotten och NUS förväntas projektet på lång sikt bidra till ökad innovationsförmåga och bättre kapacitet att arbeta tvärdisciplinärt med komplexa samhällsutmaningar. Projektet ska bidra till att minska personberoendet i innovations- och utvecklingsarbete och istället skapa återkommande processer för behovsidentifiering, problemformulering, design, test, implementeringsförberedelse och fortsatt utveckling. Detta stärker regionens förmåga att arbeta mer strategiskt med framtidens vård och att omsätta innovationsarbete till faktisk verksamhets- och samhällsnytta.

En viktig långsiktig effekt är att frågor om ägande, immateriella rättigheter, implementering, regulatorik, upphandling, bolagslogik och nyttorealiserings hanteras tidigare i utvecklingsprocessen. Det ökar möjligheten att offentligt identifierade behov och offentligt finansierad utveckling leder till långsiktig regional nytta. Projektet kan därmed bidra till en modell där kunskap, lärande och värde i högre grad stannar kvar i regionen, återinvesteras i innovationssystemet och stärker Västerbottens långsiktiga utvecklingskapacitet.

För Umeå universitet och UID förväntas projektet bidra till en stärkt utbildnings- och forskningsmiljö genom närmare koppling till verkliga kliniska miljöer och samhällsutmaningar. Studenter, lärare och forskare får bättre möjligheter att arbeta med komplexa vård- och hälsoutmaningar i samverkan med offentlig sektor, vilket stärker både utbildningens relevans och Västerbottens internationella position inom design för vård, hälsa och medicinteknik.

För innovationssystemet och näringslivet i Västerbotten förväntas projektet skapa bättre förutsättningar för framtida innovationsprojekt, testmiljöer, företagssamverkan, extern finansiering och internationella samarbeten. En tydligare modell för hur vårdens behov kan kopplas till design, teknisk kompetens, regulatorisk förståelse och framtida industripartners kan göra Västerbotten mer attraktivt för företag, investerare, forskare och utvecklingsaktörer inom life science, medicinteknik, digital hälsa och design.

För samhället i stort förväntas projektet bidra till en mer hållbar och människocentrerad utveckling av vård och hälsa. Genom att kombinera klinisk kunskap, användarperspektiv och designmetodik kan framtida lösningar bli bättre anpassade till patienter, personal och verksamheter. På sikt kan detta bidra till ökad tillgänglighet, bättre resursutnyttjande, stärkt kompetensförsörjning och en vård som bättre möter demografiska förändringar och ökade behov.

På övergripande nivå ska projektet bidra till Region Västerbottens regionala utvecklingsstrategi och arbetet med regional innovationsstrategi/smart specialisering genom att omsätta styrkeområden inom life science, medicinteknik, design och digitalisering till praktisk samverkan och långsiktig regional innovationskapacitet.

Indikatorer:

Namn	Värde	Måttenheter	Kommentar
Antal framtagna kunskapsunderlag, strategier och program.	5	Stycken	Antal dokumenterade och prioriterade kliniska behov. minst 5 dokumenterade behov eller problemformuleringar. Av dessa ska minst 3 prioriteras för fortsatt utveckling. Genomföra 2 pilot- eller testaktiviteter och involvera minst 3 vårdverksamheter.

Aktivitetsplan

AP-1 Förstudie

Arbetspaketet ska utveckla och testa en modell för hur kliniska behov inom Region Västerbotten/NUS kan identifieras, prioriteras och översättas till design- och utvecklingsprocesser tillsammans med Designhögskolan (UID). Arbetspaketet är ett första steg mot projektets mål att stärka Västerbottens innovationskapacitet inom vård, hälsa, medicinteknik, design och life science. Förstudien ska inte utveckla färdiga produkter eller kommersialisera lösningar. Fokus ligger på att pröva arbetssätt, roller, processer och samverkansformer som kan skapa en tydligare väg från kliniskt behov till designuppdrag, test, implementeringsförberedelse och möjlig fortsatt utveckling. Arbetspaketet ska även analysera frågor som är avgörande för en framtida modell, exempelvis behovsägarskap, implementering, regulatorik, upphandling, immateriella rättigheter, inkubatorns roll, industrisamverkan och långsiktig nyttorealiserings. Genom workshops, pilotaktiviteter och analys ska arbetspaketet ge parterna praktisk erfarenhet av hur en långsiktig samverkansmodell kan fungera. Resultaten ska ligga till grund för beslut om en möjlig nästa fas, extern finansiering och fortsatt uppbyggnad av en regional innovationsmiljö där vård, design och utvecklingsaktörer samverkar mer strukturerat.

Startdatum: 2026-10-01

Slutdatum: 2027-08-31

Kostnad: 1 000 000

Aktiviteter

A-1.1 Etablering av samverkansmodell och behovsprocess

Aktiviteten ska etablera projektets gemensamma arbetssätt och ta fram en första modell för hur kliniska behov inom Region Västerbotten/NUS kan identifieras, prioriteras och formuleras som design- och utvecklingsuppdrag tillsammans med UID.

Arbetet omfattar kartläggning av befintliga kontaktvägar, tidigare erfarenheter och relevanta funktioner hos parterna. Aktiviteten ska tydliggöra roller och ansvar mellan UID, vårdverksamheter, medicintekniska funktioner, innovationsstöd och andra relevanta aktörer. Den ska även beskriva hur behov från vårdens vardag kan fångas upp på ett strukturerat sätt och hur de kan bedömas innan de går vidare till pilot eller utvecklingsprocess.

Aktiviteten genomförs genom arbetsmöten, workshops och dialog med berörda verksamheter. Särskilt fokus läggs på att skapa en modell som inte blir personberoende, utan kan användas återkommande och vidareutvecklas efter förstudien.

Aktiviteten ska resultera i:

- en första modell för behovsidentifiering och prioritering
- tydliga roller, kontaktvägar och arbetsformer
- urvalskriterier för vilka behov som kan gå vidare till pilot
- dokumentation av organisatoriska och praktiska förutsättningar
- underlag för hur modellen kan utvecklas i nästa fas

Kostnad: 300 000

A-1.2 Pilotaktiviteter och test av designprocesser i klinisk kontext

Aktiviteten ska praktiskt testa den framtagna samverkansmodellen genom 2-3 avgränsade pilotaktiviteter kopplade till identifierade behov inom vård, hälsa eller medicinteknik. Piloterna ska genomföras i samverkan mellan UID, Region Västerbotten/NUS och relevanta vårdverksamheter.

Syftet är inte att utveckla färdiga produkter, utan att testa hur kliniska behov kan översättas till designutmaningar och bearbetas genom användarcentrerade och tvärdisciplinära arbetssätt. Piloterna kan exempelvis innehålla behovsworkshops, observationer, problemformulering, konceptutveckling, enklare prototyper, visualiseringar eller studentbaserade designprocesser.

Aktiviteten ska också synliggöra vilka frågor som behöver hanteras tidigt för att framtida lösningar ska kunna tas vidare. Det gäller exempelvis implementering, vårdens praktiska förutsättningar, regulatorik, medicinteknisk kompetens, ägande, upphandling, nyttorealiserings och eventuell framtida industrisamverkan.

Aktiviteten ska resultera i:

- 2-3 genomförda pilotaktiviteter
- dokumenterade behov, processer och lärdomar

ökad förståelse mellan vård, design och utvecklingsfunktioner
analys av hinder, möjligheter och resursbehov
underlag för hur framtida pilot- och utvecklingsprocesser bör organiseras
Kostnad: 450 000

A-1.3 Analys, positionering och plan för uppväxling

Aktiviteten ska sammanställa erfarenheter från förstudien och ta fram en rekommendation för hur en långsiktig samverkansmodell mellan UID, Region Västerbotten/NUS och andra relevanta aktörer kan organiseras, finansieras och vidareutvecklas.

Analysen ska omfatta både det praktiska arbetssättet och de strategiska förutsättningarna för en framtida modell. Det innebär att projektet ska bedöma hur behovsidentifiering, designprocesser, klinisk förankring, medicinteknisk kompetens, innovationsstöd och framtida externa aktörer kan kopplas samman på ett hållbart sätt.

Aktiviteten ska även analysera hur framtida nyttorealiserings kan säkras. Det handlar om hur kunskap, lärande och värde från offentligt identifierade behov och offentligt finansierad utveckling kan komma vården, invånarna och det regionala innovationssystemet till nytta. Frågor om ägande, immateriella rättigheter, upphandling, bolagslogik, inkubatorns roll och industrisamverkan ska beskrivas som viktiga utvecklingsområden inför nästa fas.

Aktiviteten ska också identifiera möjliga vägar för fortsatt finansiering och uppväxling, exempelvis genom regionala, nationella eller europeiska program inom life science, medicinteknik, digital hälsa, testmiljöer, innovation och smart specialisering.

Aktiviteten ska resultera i:

slutrapport med analys och rekommendationer
förslag till långsiktig samverkansmodell
plan för fortsatt utveckling och uppväxling
identifierade finansierings- och samverkansspår
underlag för fortsatt strategisk positionering av Västerbotten inom designbaserad vårdinnovation

Kostnad: 250 000

Budget (Kostnads- och finansierungsplan)

Kostnad

Kostnadsslag	2026	2027								Totalt
Personal	280 000	420 000								700 000
Externa tjänster	45 000	67 500								112 500
Resor och logi	16 000	24 000								40 000
Utrustning	8 000	12 000								20 000
Schablonkostnader	51 000	76 500								127 500
Summa kostnader	400 000	600 000								1 000 000
Projektintäkter										
Summa faktiska kostnader	400 000	600 000								1 000 000
Bidrag annat än pengar										
Summa bidrag i annat än pengar										0
Summa totala kostnader	400 000	600 000								1 000 000

Finansiering

Finansiär	2026	2027								Totalt
Offentligt bidrag annat än pengar										
Total offentligt bidrag annat än pengar										0
Offentlig kontantfinansiering										
UMEÅ UNIVERSITET	120 000	180 000								300 000
REGION VÄSTERBOTTEN	80 000	120 000								200 000
Total offentlig kontantfinansiering	200 000	300 000								500 000
Total offentlig finansiering	200 000	300 000								500 000
Privata bidrag annat än pengar										
Total privat bidrag annat än pengar										0
Privat kontantfinansiering										
Total privat kontantfinansiering										0
Total privat finansiering										0

Stöd

Finansiering	2026	2027								Totalt
19.1.1 Regionala utvecklingsåtgärder Regionalt projekt	200 000	300 000								500 000

Sammanställning (Stödprocent)

Stödandel av totala kostnader	50,00 %
Stödandel av stödgrundande finansiering	50,00 %
Stödandel av total finansiering	50,00 %
Andel annan offentlig finansiering	50,00 %
Andel privat finansiering	0,00 %

Rapportering och begäran om utbetalning

Stödet utbetalas i efterhand efter redovisning av faktiska utgifter

Sista datum för slutrapport

2027-10-31

Allmänna villkor för stöd

Se bilaga

Särskilda villkor

--

Detta beslut har fattats av verksamhetschef Nils Enwald efter föredragning av strateg Mayuri Kumari.

Beslutet är verkställt och godkänt digitalt i Region Västerbottens ärendehanteringssystem och saknar därför namnunderskrift.

Vid frågor kontakta: Mayuri Kumari

Telefon: 0736909860

E-post: mayuri.kumari@regionvasterbotten.se